



Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
21/162-1

Vår dato:
18.08.2021

Innspill til strategi for digital omstilling for universitets- og høgskolesektoren 2021-2025

Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif) er glad for å kunne spille inn til denne strategien. Det er særlig tre områder vi ønsker å gi innspill på:

- **Rekruttering og deltakelse**
- **Bias i digitale verktøy**
- **Brukertilgang og medvirkning**

Rekruttering og deltakelse

I *Strategi for digital omstilling for universitets- og høgskolesektoren 2021-2025* settes søkelys på å forbedre kjønnsbalanse og mangfold blant studenter som utdanner seg til IKT-spesialister. Dette er positivt.

I fag som rekrutterer til arbeid innenfor digitalisering ser vi en stor kj nnsubalanse. I artikkelen «Må vi egentlig har flere kvinner i IKT?» (Corneliussen og Sedighi, 2019) kan vi lese følgende: «Det er store forventninger til digitalisering og IKT som drivkraft for samfunnsmessig og økonomisk utvikling (*Digital21 2018*) på tvers av sektorer og bransjer (*Accenture/WEF 2016; Marschall, Korstvedt og Krabbe 2017*). IKT-spesialister er i dag øverst på EU sin liste over manglende kompetanse ettersom økende grad av digitalisering skaper økt behov for IKT-kompetanse (*Ekeland, Pajarinen og Rouvinen 2015*) og ingeniør- og tekniske fag er blant de mest etterspurte fagområdene i Norge (*Rørstad mfl. 2019*). Samtidig er det en vedvarende lav andel kvinner innen IKT-utdanning og -yrker (*EIGE 2018*). Kvinner utgjorde bare 17 % av IKT-spesialister i EU i 2016, og andelen var synkende (*EIGE 2018*), mens andelen kvinner i IKT-yrker i Norge har vært stabilt på omtrent 23 % siden 2012 (*SSB 2019*)».²

En digitaliseringsstrategi for UH-sektoren bør problematisere lav rekruttering av kvinner til IKT-utdanning og yrker. Videre bør dette også omtales med søkelys på hvem det er som utvikler og legger premissene for fremtidige digitale løsninger som skal være relevante og brukbare for alle. Hva slags følger dette kan få omtales i neste punkt om bias i digitale verktøy.

Se også her:

[– Kvinner blir ikke oppmuntret til å studere IKT | Kilden \(kjønnsforskning.no\)](#)
[Digitaliseringen forsterker kjønnsgapet | Camilla AC Tepfers og Håkon Haugli \(aftenposten.no\)](#)
[Forskjeller kan økes av digitalisering | BI](#)

Bias i digitale verktøy

Med bakgrunn i det som er sagt over om rekruttering til IKT- og teknologifag og hvem som senere jobber med og f r definere den digitale fremtiden, er det også viktig å si noe om en annen faktor man må være bevisst på og ha tiltak for å gjøre noe med. I de senere år har flere

forskningsprosjekter vist til at digitalisering og *kunstig intelligens* kan ha et bias mot kvinner og mennesker med annen hudfarge. EU-kommisjonen har laget et eget faktaark som både gir beskrivende eksempler, argumenter for viktigheten av å inkludere et kjønns- og mangfoldsperspektiv i digitalisering og kunstig intelligens og tiltak for hvordan inkludere kjønn og mangfold i både utvikling av digitale verktøy og i dens innhold. Her er faktaarket: [EU digitalisation and gender factsheet.pdf](#)

Kifinfo, Kif-komiteens egen hjemmeside, har også publisert artikler om dette temaet: [Kva gjør vi når teknologien diskriminerer? | Kifinfo](#)

Brukertilgang og medvirkning

Digitalisering må skje på brukernes premisser; da må man ta høyde for forskjeller i brukeres bakgrunn, ressurser og økonomi. Nasjonalt program for digital deltakelse påpekte at det er klare forskjeller i bruk og tilgang mellom kvinner og menn. Kvinner fra ikke-vestlige land betegnes som særlig sårbare. Noen stiller svakere grunnet språkvansker, alder, sosial posisjon/utdanning og økonomi.

Det er stor variasjon i digital kompetanse blant innvandrere og etterkommere. Folk med innvandrerbakgrunn er godt representert blant fagpersoner som bidrar til økt digital kompetanse, andre har svakere kompetanse enn den øvrige befolkningen. Adgang til avansert utstyr og nettkapasitet er ikke likt fordelt blant studenter, her spiller økonomiske forskjeller inn. Språkbarrierer kan spille en rolle for utenlandske forskere og studenter ved økt digitalisering.

Se også <https://www.kompetansenorge.no/statistikk-og-analyse/publikasjoner/Innvandrere-pa-nett/> og https://www.regjeringen.no/contentassets/fd8b274a915c46f2a631cfe03d513f72/programbeskrivelse_digital_deltakelse_2015-2017.pdf

Vi vil også informere om rapporten *Gender equality and youth: opportunities and risks of digitalisation* som ble utgitt av European Institute on Gender Equality i 2019: [EIGE report 2019.pdf](#) Denne rapporten tar for seg brukertilgang og medvirkning i tillegg til punktene nevnt over.

I en strategi som skal gjelde for en sektor som skal utdanne og forme morgensdagens brukere og utviklere av digitale verktøy, må et kjønns- og mangfoldsperspektiv inkluderes.

Vennlig hilsen

Curt Rice
leder, Kif-komiteen

Heidi Holt Zachariassen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR